

**Hallituksen esitys Eduskunnalle Puolan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Puolan kanssa marraskuussa 1996 allekirjoitetun sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen. Sopimuksen tarkoituksena on selkiinnyttää taloudellisen yhteistyön oikeudellisia perusteita Puolan kanssa. Sopimuksen avulla halutaan varmistaa suotuisten edellytysten jatkuminen toisen sopimuspuolen kansalaisten ja yritysten sijoituksille toisessa sopimusmaassa sekä tunnistetaan tarve suojella niitä. Samalla pyritään lisäämään taloudellista aloitteellisuutta.

Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiösäännöissään sopimuksen voimaantulolle asetetut vaatimukset. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

**YLEISPERUSTELUT**

**1. Nykytilanne**

Puolan liittyminen vuonna 1996 Taloudellisen kehityksen ja yhteistyön järjestöön OECD:hen edellytti talousjärjestelmän ja lainsäädännön liberalisoimista järjestön normien mukaisiksi. Vastaaviin muutoksiin Puola on ryhtynyt pyrkiessään liittymään Euroopan unioniin. Kun Suomen lainsäädännöstä oli vuoden 1993 alusta oleellisilta osin kumottu ulkomaalaisomistusta koskevat rajoitukset, kävi Suomen tasavallan hallituksen ja Puolan tasavallan hallituksen välillä 5.4.1990 allekirjoitettu sopimus sijoitusten edistämistä ja niiden vastavuoroisesta suojelusta (SopS 23—24/91) olosuhteita vastaimattomaksi. Mainittu sopimus on voimassa vuoteen 2005, jota ennen sopimusta ei sen 15 artiklan mukaan voi irtisanoa. Näin pidettiin oikeusvarmuuden ja maiden välisten suhteiden selkeyden takia tarpeellisenä tehdä kokonaan uusi, entisen korvaava sopimus.

Puola on Suomelle Baltian ja Keski-Euroopan maista Viron jälkeen tärkein kauppakumppani. Kauppavaihto vuonna 1995 oli noin 1,6 prosenttia Suomen kokonaiskauppavaihdosta. Viime vuonna Suomi on vienyt tavaraa enemmän Puolaan kuin muun muassa Itävaltaan, Sveitsiin, Kiinaan, Kanadaan tai Australiaan. Vuonna 1996 viennin arvo oli 2,7 miljardia markkaa ja tuonnin 1,3 miljardia markkaa.

Suomalaisia yrityksiä toimii Puolassa 150. Yksityistämisen ja rahoitudistuksen avaamat uudet mahdollisuudet ovat lisänneet luottamusta Puolan talouteen. Suomalaisyritykset ovat tähän mennessä jo tehneet Puolaan sijoituksia yli miljardin markan arvosta ja uusia sijoituksia suunnitteillaan.

Suomella on ennestään voimassa sijoitusten suojelua koskevat sopimukset Egyptin (SopS 3/82), Bulgariän (SopS 40/85), Kiinan (SopS 4/86), Sri Lankan (SopS 54/87), Malesian (SopS 79/87), Unkarin (SopS 20/89),

Venäjän (tehty Neuvostoliiton kanssa SopS 58/91), Tshekin (tehty Tshekin ja Slovakian liittotasavallan kanssa SopS 73/91), Viron (SopS 104/92), Liettuan (SopS 119/92), Romanian (SopS 121/92), Latvian (SopS 5/93), Uzbekistanin (SopS 74/93), Ukrainan (SopS 6/94), Valko-Venäjän (SopS 89/94), Turkin (SopS 29/95), Argentiinan (SopS 21/96), Chilen (SopS 23/96), Korean tasavallan (SopS 25/96), Vietnamin (SopS 27/96), Perun (SopS 33/96), Thaimaan (SopS 35/96), Slovakian (tehty Tshekin ja Slovakian liittotasavallan kanssa SopS 73/91), Arabiemiirien liiton (SopS 22/97), Kuwaitin (SopS 32/97), Indonesian (SopS 34/97) ja Moldovan (SopS 42/97) kanssa.

## 2. Sopimuksen valmistelu

Tavanomaisia neuvotteluja Suomen ja Puolan välisestä sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevasta uudesta sopimuksesta ei käyty, vaan uudesta sanamuodosta sovittiin maiden ulkoministeriöiden kesken Suomen ulkoasiainministeriön aloitteesta ja Puolan Helsingissä olevan suurlähetystön välityksellä. Sopimus allekirjoitettiin Helsingissä 25.11.1996.

Sopimusteksti on suurimmalta osin samansisältöinen kuin Suomen viime vuosina tekemät vastaavat sopimukset. Sopimuksia on kehitetty yhteistyössä Suomen asianomaisten sektoriviranomaisten ja talouselämän etujärjestöjen kanssa. Työn pohjana on käytetty alan uusinta kansainvälistä vertailumateriaalia kuten Euroopan Energiaperuskirjaa erityisesti suorien sijoitusten osalta sekä Ta-

loudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestössä käynnissä olevan sijoituksia koskevan yleissopimuksen valmisteluaineistoa.

## 3. Sopimuksen merkitys

Sopimuksen mukaan kumpikin sopimuspuoli turvaa omien lakiansa ja säännöstensä puitteissa omalla alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun. Tällaisiin sijoituksiin ei saa soveltaa epäedullisempaa kohtelua, kuin on myönnetty omien sijoittajien tai kolmansien maiden sijoittajien tekemille sijoituksille.

Sopimuksen tarkoittamia sijoituksia voi pakkolunastaa tai muuten ottaa haltuun ainoastaan, mikäli toimenpiteeseen ryhdytään yleisen edun vuoksi, todellista korvausta vastaan ja asianmukaisin laillisin menettelyin, joihin ei saa sisältyä syrjintää. Jos sijoitukset kärsivät menetyksiä sodasta, aseellisesta selkkauksesta, hätätilasta tai vastaavasta, on vahinko hyvitetävä tai korvattava yhtä suosiollisella kohtelulla kuin omien maiden tai kolmansien maiden sijoittajien osaksi tulee.

Mikäli sijoittajan ja toisen sopimuspuolen välillä tai sopimuspuolten kesken syntyy riitaisuuksia, on sopimuksessa määräykset välimiesmenettelystä.

## 4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Sopimuksella ei ole valtion talouteen ulottuvia vaikutuksia.

# YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

## 5. Sopimuksen sisältö

*1 artikla.* Artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt käsitteet kuten sijoitus, sijoittaja, tuotto, kansalainen, yhtiö ja sopimuspuolten alueet. Kolmansissa maissa sijaitsevat tytäryhtiöt on rajattu sopimuksen ulkopuolelle, joten niistä käsin tehty epäsuorat sijoitukset eivät kuulu sopimuksen piiriin.

*2 artikla.* Artikla sisältää yleisen periaatteen sijoitusten edistämisestä sopimuspuolten alueella sekä sitoumuksen suojella ja olla häiritsemättä sijoittajien toimintaa.

*3 artikla.* Artikla takaa sijoituksille yhtä

oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun kuin myönnetään omien maiden tai kolmansien maiden sijoittajien sijoituksille. Tulliliitot, vapaakauppa-alueet ja verosopimukset tai -järjestelyt voidaan tarvittaessa erottaa sopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön valmisteilla olevaan sijoituksia koskevaan yleissopimukseen saattaa sisältyä määräyksiä, jotka vaikuttavat jäsenmaiden ja kolmansien maiden välisiin suhteisiin, mihin on varauduttu artiklan 3 kappaleen määräyksessä.

*4 artikla.* Omaisuuden pakkolunastamiselle

tai siihen verrattaville toimille asetetaan tiukempia edellytyksiä kuin kansallisessa lainsäädännössä on tapana. Pakkolunastuksesta on suoritettava välitön, riittävä ja tosiasiallinen korvaus markkina-arvon mukaan. Korvauksen viipyessä on sille maksettava kaupallista korkoa (Libor).

**5 artikla.** Artiklassa on määräykset siltä varalta, että ulkomaisille sijoituksille aiheutuu menetyksiä sodan tai muun kansallisen hätätilan johdosta. Näistä menetyksistä sopimuspuolet sitoutuvat maksamaan korvauksia tai muuten hyvittämään sijoittajaa yhtä suosiollisesti kuin oman maan tai kolmannen maan sijoittajaa.

**6 artikla.** Artiklan mukaan sallitaan sijoitusten pääomien ja tuottojen siirtäminen pois maasta markkinakurssiin, viipymättä ja vapaasti vaihdettavana valuuttana.

**7 artikla.** Jos sopimuspuoli tai sen valtuutama laitos on joutunut korvaamaan ei-kaupallisia vahinkoja, siirtyvät sijoittajan mahdolliset oikeudet maksajalle, eli tämä tunnustetaan sijaantulijaksi.

**8 artikla.** Sijoittajan ja sopimuspuolen väliset riidat tulee ensisijaisesti selvittää neuvotteluilla. Jos sopua ei synny, voi sijoittaja jättää riidan ratkaistavaksi valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemisesta Washingtonissa 18 päivänä maaliskuuta 1965 allekirjoitettavaksi avatun yleissopimuksen määräysten mukaisesti tai Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) sääntöjen mukaisesti muodostetun välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

**9 artikla.** Sopimuspuolten eli hallitusten väliset riidat sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta tulee ensisijaisesti pyrkiä selvittämään neuvotteluilla. Jos ratkaisua ei synny, riita voidaan jättää ratkaistavaksi välimiesmenettelyllä kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti. Välimiesten päätös on lopullinen ja sopimuspuolia sitova.

**10 artikla.** Artiklan mukaan uusi sopimus korvaa vuoden 1990 sopimuksen sijoitusten edistämisestä ja niiden vastavuoroisesta suojelusta. Sopimus ei rajoita sijoittajalle kansallisen tai kansainvälisen oikeuden perusteella tulevia muita etuja. Sitä sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa tehtyihin sijoituksiin.

**11 artikla.** Artikla sisältää tavanomaiset loppumääräykset sopimuksen voimaantulosta

ja sen irtisanomisesta. Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen sen hyväksymisestä. Se on voimassa kaksikymmentä vuotta, minkä jälkeen se voidaan irtisanoa kahdentoista kuukauden irtisanomisajalla. Irtisanomisajan jälkeinen niin sanottu suoja-aika on myös kaksikymmentä vuotta.

## 6. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Sopimuksen 4 artiklan mukaan sopimuspuoli saa pakkolunastaa toisen sopimuspuolen sijoittajien tekemiä sijoituksia ainoastaan artiklassa tarkemmin määritellyillä ehdoilla. Artiklassa on lisäksi määräyksiä tällaisen toimenpiteen johdosta maksettavista korvauksista ja niihin liittyvistä koroista.

Hallitusmuodon 6 §:n 3 momentin mukaan omaisuuden pakkolunastuksesta on säädettävä lailla. Vaikka lainkohta koskeekin varsinaisesti vain Suomen kansalaisten yleisiä oikeuksia ja oikeusturvaa, on ulkomaalaisten omaisuutta koskevan pakkolunastuksen katsottava olevan yleisemminkin lainsäädännön alaan kuuluva kysymys vallitsevan oikeuskäsitteen ja kansainvälisten sopimusten perusteella. Lisäksi artiklan edellä mainitut määräykset korvausten maksamisesta ovat osittain ristiriidassa pakkolunastuslainsäädännön kanssa. Sopimuksen 4 artiklan määräykset vaativat näistä syistä eduskunnan hyväksymisen.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

*että Eduskunta hyväksyisi ne Hel-singissä 25 päivänä marraskuuta 1996 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Puolan tasavallan hallituksen välisen sijoituksen edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.*

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

## Laki

### **Puolan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

#### 1 §

Helsingissä 25 päivänä marraskuuta 1996 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Puolan tasavallan hallituksen välisen sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin niistä on sovittu.

#### 2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

#### 3 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

---

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 1997

**Tasavallan Presidentti**

**MARTTI AHTISAARI**

Ministeri *Ole Norrback*

**SOPIMUS**

**SUOMEN TASAVALLAN  
HALLITUKSEN JA PUOLAN  
TASAVALLAN HALLITUKSEN  
VÄLILLÄ SJOITUSTEN  
EDISTÄMISESTÄ JA SUOJAAMISESTA**

Suomen tasavallan hallitus ja Puolan tasavallan hallitus, joita jäljempänä kutsutaan "sopimuspuoliksi",

haluavat tehostaa taloudellista yhteistyötä molempien maiden yhteiseksi hyödyksi sekä ylläpitää oikeudenmukaiset ja tasapuoliset olosuhteet toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille toisen sopimuspuolen alueella,

tiedostavat, että sijoitusten edistäminen ja suojaaminen edistää sopimuspuolten välisten taloudellisten suhteiden laajenemista ja kannustaa liiketoimien käynnistymistä,

haluavat edelleen kehittää sopimuspuolten välillä Helsingissä 5 päivänä huhtikuuta 1990 tehtyä sopimusta sijoitusten edistämisestä ja molemminpuolisesta suojaamisesta, ovat sopineet seuraavaa:

**1 artikla***Määritelmät*

Tässä sopimuksessa

1. Käsite "sijoitus" tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, jota sopimuspuolen sijoittaja on perustanut tai hankkinut toisen sopimuspuolen (isäntäosapuoli) alueella isäntäosapuolen lakien ja määräysten mukaisesti, ja se sisältää erityisesti, joskaan ei pelkästään:

a) kiinteätä ja irtainta omaisuutta kuten myös jälleensijoitettuja tuottoja sekä omistusoikeuksia kuten kiinnityksiä, pantti- ja pädätysoikeuksia tai vuokrattua omaisuutta,

**AGREEMENT**

**BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE  
REPUBLIC OF FINLAND AND THE  
GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF  
POLAND ON THE PROMOTION AND  
PROTECTION OF INVESTMENTS**

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Poland, hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

desiring to intensify economic cooperation to the mutual benefit of both countries and to maintain fair and equitable conditions for investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

recognizing that the promotion and protection of investments favour the expansion of economic relations between the two Contracting Parties and stimulate business initiatives,

desiring to further develop the Agreement on the Promotion and Reciprocal Protection of Investments between the two Contracting Parties, done at Helsinki on 5 April 1990, have agreed as follows:

**Article 1***Definitions*

For the purposes of this Agreement

(1) The term "Investment" means any kind of asset, established or acquired by an investor from one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party (host Party) in accordance with the laws and regulations of the host Party, and includes particularly, though not exclusively:

(a) movable and immovable property and reinvested returns as well as property rights like mortgages, liens, pledges and leases;

b) osakkeita ja muuta osallistumista yhtiöihin,

c) saatavia, vaateita rahaan tai oikeuksia suorituksiin, joilla on taloudellista arvoa,

d) oikeuksia henkiseen tai teolliseen omaisuuteen, kuten patentit, tekijänoikeudet, teolliset mallioikeudet, liikenimet, osaaminen ja goodwill,

e) lupia tai oikeuksia, jotka on myönnetty lain tai sopimuksen nojalla, mukaan lukien toimiluvat etsiä, viljellä, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

2. Muutos siinä muodossa, jossa varallisuudet on sijoitettu, ei muuta niiden luonnetta sijoituksena.

3. Käsite "tuotto" tarkoittaa sijoituksen tuottamia rahamääriä mukaanlukien voitot, korot, pääomatuet, osingot, rojaltit tai muut juoksevat tulot.

4. Käsite "sijoittaja" tarkoittaa

a) luonnollista henkilöä, joka on sopimuspuolen kansalainen tämän sopimuspuolen lakien ja määräysten nojalla, tai

b) oikeushenkilöä kuten yritystä tai muuta organisaatiota, joka on muodostettu sopimuspuolen lakien mukaisesti ja jonka toimipaikka on saman sopimuspuolen alueella.

5. Käsite "alue" tarkoittaa kaikkia maa-alueita, mannerjalustaa ja aluemerta, mukaan lukien merenpohja ja maapohja, joihin nähdessä sopimuspuolella kansainvälisen oikeuden mukaan on täysivaltaiset oikeudet tai tuomiovalta.

(b) shares and other participation in enterprises;

(c) loans, claims to money or rights to performances having an economic value;

(d) intellectual or industrial property rights, such as patents, copyrights, industrial designs, business names, know-how and goodwill;

(e) rights or permits conferred by law or under contract, including concessions to search for, cultivate, extract or exploit natural resources.

(2) A change in the form in which assets are invested does not affect their character as an investment.

(3) The term "Returns" means the amounts yielded by an investment, including profits, interest, capital gains, dividends, royalties or other current income.

(4) The term "Investor" means:

(a) any natural person who is a national of either Contracting Party in accordance with its laws and regulations; or

(b) any legal person such as an enterprise or other organization constituted in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party and having its seat in the territory of the same Contracting Party.

(5) The term "Territory" means the land area, continental shelf and territorial sea, including seabed and subsoil, over which the Contracting Party exercises, in accordance with international law, sovereign rights or jurisdiction.

## 2 artikla

### *Sijoitusten edistäminen ja suojaaminen*

1. Sopimuspuolet edistävät alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia ja sallivat sellaiset sijoitukset lakiansa ja määräystensä puitteissa.

2. Sopimuspuolen sijoittajien sijoitukset nauttivat aina täyttä suojaa ja turvallisuutta isäntäosapuolen alueella. Isäntäosapuoli ei saa kohtuuttomilla tai syrjivillä toimenpiteillä häiritä toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten johtamista, ylläpitoa, käyttöä, hyödyntämistä tai luovutusta.

## Article 2

### *Promotion and Protection of Investments*

(1) Each Contracting Party shall promote in its territory investments by investors of the other Contracting Party and shall admit such investments in accordance with its laws and regulations.

(2) Investments by investors of one Contracting Party shall at all times enjoy full protection and security in the territory of the host Party. The host Party shall in no way by unreasonable or discriminatory measures impair the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of investments by investors of the other Contracting Party.

## 3 artikla

*Sijoitusten kohtelu*

1. Sopimuspuolen tulee alueellaan myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille kohtelu, joka on vähintään yhtä suosiollinen kuin se kohtelu, jonka se myöntää omien sijoittajiensa sijoituksille tai minkä tahansa kolmannen valtion sijoittajan sijoituksille.

2. Sopimuspuolen tulee alueellaan myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille näiden sijoitusten johtamisen, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen tai luovutuksen suhteen oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu, joka on vähintään yhtä suosiollinen kuin se kohtelu, jonka se myöntää omille sijoittajilleen tai minkä tahansa kolmannen valtion sijoittajille.

3. Tämän artiklan määräyksiä ei sovelleta etuoikeuksiin, jotka sopimuspuoli myöntää kolmannen valtion sijoittajille sillä perusteella, että se on osallisena vapaakauppa-alueeseen, talous- tai tulliliittoon, yhteismarkkinoihin, sijoituksia koskevaan monenväliseen yleissopimukseen tai johonkin alueelliseen taloudelliseen järjestöön tai kansainväliseen verotusta koskevaan järjestelyyn.

## 4 artikla

*Pakkolunastus*

1. Sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia isäntäosapuolen alueella ei saa kansallistaa tai pakkolunastaa eikä niihin saa kohdistaa toimenpiteitä, joilla on sama vaikutus, ellei toimenpiteisiin ryhdytä yleisen edun vuoksi, asianmukaisia laillisia menettelyjä noudattaen sekä välitöntä, asianmukaista ja tehokasta korvausta vastaan.

2. Korvausten on vastattava pakkolunastetun sijoituksen oikeudenmukaista markkina-arvoa välittömästi ennen pakkolunastuspäivää tai ennen kuin uhkaamassa olevat pakkolunastustoimet tulivat yleiseen tietoisuuteen, siitä riippuen kumpi oli ennen.

3. Oikeudenmukainen markkina-arvo määritetään vapaasti vaihdettavassa valuutassa tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla hetkellä vallinneeseen markkinakurssiin. Korvaukseen tulee myös sisältyä Lontoon pankkienvälisen tarjoukston (Libor) mukainen korko pakkolunastuspäivästä maksupäivään.

## Article 3

*Treatment of Investments*

(1) Investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall be accorded treatment no less favourable than that which the Contracting Party accords to investments of its own investors or to investments made by investors of any third state.

(2) Each Contracting Party shall in its territory accord to investors of the other Contracting Party, as regards the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investments, fair and equitable treatment which in no case shall be less favourable than that which it accords to its own investors or investors of any third state.

(3) The treatment under this Article does not apply to privileges which a Contracting Party accords to investors of a third state by virtue of its participation in a free trade zone, an economic or customs union, a common market, a multilateral treaty on investments or any form or regional economic organization or an international arrangement relating to taxation.

## Article 4

*Expropriation*

(1) Investments by investors of one Contracting Party in the territory of the host Party shall not be nationalized, expropriated or subjected to measures having the same effect unless the measures are taken in public interest, under due process of law and against prompt, effective and adequate compensation.

(2) Such compensation shall amount to the fair market value of the investment expropriated at the time immediately before the date of expropriation or before the impending measures of expropriation became public knowledge, whichever is earlier.

(3) The fair market value shall be calculated in a freely convertible currency at the market rate of exchange at the moment referred to in paragraph (2) of this Article. Compensation shall also include interest at the London Interbank Offered Rate (Libor) from the date of expropriation until the date of payment.

## 5 artikla

*Menetysten korvaaminen*

Sopimuspuolen sijoittaja, jonka sijoituksille isäntäosapuolen alueella aiheutuu menetyksiä sodasta, aseellisesta selkkauksesta, kansallisesta hätätilasta tai vastaavista tapahtumista, on oikeutettu saamaan isäntäosapuolelta sellaisen ennalleen palauttamisen, vahingonkorvauksen, hyvityksen tai muun järjestelyn osalta sellaisen kohtelun, joka on vähintään yhtä suosiollinen kuin se, jonka isäntäosapuoli myöntää minkä tahansa kolmannen valtion sijoittajille.

## 6 artikla

*Maksujen siirto*

1. Isäntäosapuoli sallii tämän sopimuksen mukaisten sijoitusten osalta toisen sopimuspuolen sijoittajien kaikkien sijoituksiin liittyvien maksujen rajoittamattoman siirron alueelleen ja alueeltaan. Siirtojen vapaus käsittää muun ohella:

a) sijoitusten alkupääoman ja lisäpääoman sijoituksen ylläpitämiseksi tai laajentamiseksi,

b) saatavat, jotka syntyvät sijoituksen lopettamisesta osittain tai kokonaan,

c) voitot, korot, osingot tai muut juoksevat tulot,

d) velkasopimuksen takaisinmaksuun tarkoitetut varat,

e) rojalitit ja muut maksut,

f) ulkomailta sijoitukseen liittyvään työhön palkatun henkilökunnan tulot,

g) sijoitusriidan ratkaisemisesta johtuvat maksut,

h) tämän sopimuksen 4 ja 5 artikloissa tarkoitetut korvaukset.

2. Tämän artiklan 1 kohdan mukaiset siirrot suoritetaan viipymättä ja vapaasti vaihdettavassa valuutassa siirtopäivänä vallitsevaan markkinakurssiin.

## 7 artikla

*Sijaantulo*

Jos sopimuspuoli tai sen valtuuttama laitos (takaaja) suorittaa maksun takauksen perus-

## Article 5

*Compensation of Losses*

An investor of the Contracting Party whose investments suffer losses in the territory of the host Party owing to war, armed conflict, civil disturbance or similar events, shall be accorded by the host Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, which is the most favourable of that which the host Party accords to an investor of any third state.

## Article 6

*Transfer of Payments*

(1) The host Party shall allow, with respect to investments under this Agreement, the unrestricted transfer of payments in connection with investments into and out of its territory. The free transfer shall include inter alia:

(a) the initial capital and additional capital to maintain or increase an investment;

(b) the proceeds from a partial or total liquidation of an investment;

(c) profits, interest, dividends or other current income;

(d) funds pursuant to repayment of a loan agreement;

(e) royalties and other fees;

(f) earnings of personnel engaged from abroad to work in connection with an investment;

(g) payments arising out of the settlement of an investment dispute;

(h) compensation under Article 4 and 5 of this Agreement.

(2) Transfers under paragraph (1) of this Article shall be effected without delay and in a freely convertible currency at the prevailing market rate of exchange on the date of transfer.

## Article 7

*Subrogation*

Where the Contracting Party or its designated agency (guarantor) makes a payment

teella, jonka se on myöntänyt isäntäosapuolen alueella olevan sijoituksen osalta ei-kauppallisten riskien varalta, isäntäosapuoli hyväksyy kaikkien sellaisesta sijoituksesta johtuvien oikeuksien ja vaatimusten siirtymisen takaajalle ja hyväksyy, että takaaja on oikeutettu harjoittamaan näitä oikeuksia ja toteuttamaan näitä vaatimuksia samassa laajuudessa kuin alkuperäinen sijoittaja.

under a guarantee it has accorded in respect of non-commercial risks of an investment in the territory of the host Party, the host Party shall recognize the assignment to the guarantor of all the rights and claims resulting from such an investment, and shall recognize that the guarantor is entitled to exercise such rights and enforce such claims to the same extent as the original investor.

## 8 artikla

## Article 8

### *Sijoittajan ja isäntäosapuolen väliset riidat*

### *Disputes between an Investor and the host Party*

1. Isäntäosapuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan väliset riidat, jotka liittyvät tämän sopimuksen mukaiseen sijoitukseen, tulisi ratkaista sovinnollisesti.

(1) Any dispute between the host Party and an investor of the other Contracting Party relating to an investment under this Agreement should be settled amicably.

2. Jos tällaista riitaa ei siten voida ratkaista kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun jompikumpi riidan osapuoli vaati sovinnollista ratkaisua, sijoittaja saa alistaa riidan lopullisesti ratkaistavaksi Washingtonissa 18 päivänä maaliskuuta 1965 allekirjoitettavaksi avatun, valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemisesta tehdyn yleissopimuksen sääntöjen mukaisesti.

(2) If such a dispute has not thus been settled within three months from the date at which either party to the dispute requested amicable settlement, the investor may submit the dispute to definitive settlement under the rules established by the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington 18 March 1965.

3. Jos tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettut säännöt eivät sovellu, voidaan riita alistaa välimiesoikeudelle, joka asetetaan kutakin tapausta varten erikseen Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti.

(3) If the rules referred to in paragraph (2) of this Article should not apply, the dispute can be submitted to an arbitration tribunal to be constituted for each individual case under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL).

4. Tämän artiklan mukainen ratkaisu on riidan osapuolille lopullinen, ja se pannaan täytäntöön kansallisen lain mukaan.

(4) The settlement under this Article shall be final and executed in accordance with the national law.

## 9 artikla

## Article 9

### *Sopimuspuolten väliset riidat*

### *Disputes between the Contracting Parties*

1. Sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista, tulisi ratkaista sovinnollisesti.

(1) Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement should be settled amicably.

2. Jos riitaa ei näin saada ratkaistua kuuden kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun sovinnollista ratkaisua oli vaadittu, on se jommankumman sopimuspuolen vaatimuksesta alistettava välimiesoikeudelle.

(2) If such a dispute has not thus been settled within six months from the date at which amicable settlement was requested, it shall upon request of either Contracting Party be submitted to an arbitration tribunal.

3. Välimiesoikeus asetetaan kutakin tapausta varten erikseen. Kumpikin sopimus-

(3) The arbitration tribunal shall be constituted for each individual case, each Contracting

puoli nimittää yhden jäsenen. Nämä kaksi jäsentä sopivat sitten kolmannen valtion kansalaisesta, jonka sopimuspuolet nimittävät näiden puheenjohtajaksi. Jäsenet nimitetään kahden kuukauden ja puheenjohtaja neljän kuukauden kuluessa tämän artiklan 2 kappaleen mukaisen vaatimuksen sisältävän kirjallisen ilmoituksen päivästä.

4. Jos tämän artiklan 3 kappaleen mukaisia määräaikoja ei ole noudatettu, kumpikin sopimuspuoli voi pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen presidenttiä tekemään tarvittavat nimitykset. Jos presidentti on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai hän on muuten estynyt suorittamasta tätä tehtävää, nimitykset tekee Kansainvälisen tuomioistuimen varapresidentti. Jos myös varapresidentti on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai hän myös on estynyt suorittamasta sanottua tehtävää, pyydetään Kansainvälisen tuomioistuimen virkaiältään vanhinta jäsentä, joka ei ole kummankaan sopimuspuolen kansalainen, tekemään tarvittavat nimitykset.

5. Välimiesoikeus päättää omista menettelytavoistaan ja tekee päätöksensä äänten enemmistöllä. Sopimuspuolet vastaavat oman jäsenensä ja oman edustautumisensa kustannuksista välimiesmenettelyssä; puheenjohtajan kustannuksista ja muista kustannuksista sopimuspuolet vastaavat yhtä suuriin osuuksiin, ellei välimiesoikeus toisin päättä. Välimiesoikeuden päätös ja tuomio on lopullinen ja molempia osapuolia sitova.

## 10 artikla

### *Sopimuksen soveltaminen*

1. Tämä sopimus korvaa Suomen tasavallan hallituksen ja Puolan tasavallan hallituksen välillä Helsingissä 5 päivänä huhtikuuta 1990 tehdyn sopimuksen sijoitusten edistämistä ja niiden vastavuoroisesta suojelusta.

2. Tämä sopimus ei mitenkään rajoita niitä oikeuksia ja etuja, joita toisen sopimuspuolen sijoittaja tämän sopimuksen lisäksi kansallisen tai kansainvälisen oikeuden perusteella nauttii isäntäosapuolen alueella.

3. Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin se-

ting Party appointing one member. These two members shall then agree upon a national of a third State to be appointed by the Contracting Parties to their Chairman. The members shall be appointed within two months and the Chairman within four months from the date of the written notice containing the request under paragraph (2) of this Article.

(4) If the time limits referred to in paragraph (3) of this Article have not been complied with, either Contracting Party may invite the President of the International Court of Justice to make necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or is otherwise prevented from discharging this task, the appointments shall be made by the Vice-President of the International Court of Justice. If the Vice-President is a national of either Contracting Party or if he/she too is prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the necessary appointments.

(5) The arbitration tribunal shall determine its own procedures and take its decisions by a majority of votes. Each Contracting Party shall bear the cost of its own member and its own representation in the arbitration proceedings; the cost of the Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties, unless the tribunal decides otherwise. The decisions and awards of the arbitration tribunal shall be final and binding on both Contracting Parties.

## Article 10

### *Application of the Agreement*

(1) This Agreement substitutes the Agreement between the Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Poland on the Promotion and Reciprocal Protection of Investments, done at Helsinki on 5 April 1990.

(2) This Agreement shall in no way restrict the rights and benefits which an investor of the other contracting Party in addition to the present Agreement enjoys under national or international law in the territory of the host Party.

(3) This Agreement shall apply to all in-

kä ennen tämän sopimuksen voimaantuloa että sen jälkeen tehtyihin sijoituksiin.

## 11 artikla

### *Loppumääräykset*

1. Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, jolloin sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen, että niiden perustuslailliset edellytykset tämän sopimuksen voimaantulolle on täytetty.

2. Tämä sopimus on voimassa kaksikymmentä vuotta. Sen jälkeen se on voimassa kaksitoista kuukautta siitä päivästä, kun sopimuspuoli on kirjallisesti ilmoittanut toiselle sopimuspuolelle päätöksestään irtisanoa tämä sopimus.

3. Niiden sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen sitä päivää, jolloin tämän sopimuksen irtisanomisilmoitus tuli voimaan, 1—10 artiklan määräykset ovat voimassa vielä kaksikymmentä vuotta tuosta päivämäärästä lukien.

Tehty Helsingissä 25 päivänä marraskuuta 1996 kahtena alkuperäiskappaleena, kumpikin suomen, puolan ja englannin kielellä. Tulkintaeroavuuksissa on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Suomen tasavallan  
hallituksen puolesta

Puolan tasavallan  
hallituksen puolesta

vestments, whether made before or after its entry into force.

## Article 11

### *Final Clauses*

(1) This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the day on which the Contracting Parties have notified each other that their constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

(2) This Agreement shall remain in force for a period of twenty years. Thereafter it shall remain in force until the expiration of twelve months from the date that either Contracting Party in written notifies the other Contracting Party of its decision to terminate this Agreement.

(3) In respect to investments made prior to the date when the notice of termination of this Agreement becomes effective, the provisions of Articles 1 to 10 shall remain in force for a further period of twenty years from that date.

DONE at Helsinki on 25 November 1996 in two originals, each in the Finnish, Polish and English languages, each text being equally authentic. In cases of divergencies in interpretation, the English text shall prevail.

For the Government of the Republic  
of Finland

For the Government of the Republic  
of Poland

